

DAVACI : ATIKLER TARIM ÜRÜNLERİ SAN TİC. LTD. ŞTİ.

VEKİLİ : AV. EBRU US AYKAŞ

Çağlayan Mah. Vatan Cad. Park Sok. No:28, K:5 -
Kağıthane/İSTANBUL

DAVALI : REKABET KURUMU BAŞKANLIĞI - ANKARA

VEKİLİ : AV. AYPERİ SAMANTIR - Aynı adreste.

DAVANIN ÖZETİ : Davacı şirket tarafından, Toprak Mahsulleri Ofisi'nce fındık piyasasında yıkıcı fiyat uygulamak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesinin ihlal edildiği iddiasıyla yapılan şikayet başvurusunun reddi ve soruşturma açılmamasına ilişkin Rekabet Kurulu'nun 10.10.2012 tarihli ve 13-49/1435-486 sayılı kararının; Danıştay tarafından iptal edilen önceki kurul kararında belirtilen eski inceleme raporuna dayalı olarak ve yine eksik inceleme ile karar verildiği, dava konusu kurul kararının 4054 sayılı Kanunda belirtilen hususları ihtiva etmediği, iddialarının detaylı olarak araştırılmadığı, kararın eksik ve hatalı olduğu iddia edilerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Dava konusu Kurul kararında, rekabet kurallarını ihlal eden eylem bulunmadığı hiç bir kuşkuyla yer bırakmayacak şekilde ortaya konmuş olduğundan, soruşturma açılması gerektiği iddiasının dayanaksız kaldığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara 7. İdare Mahkemesi'nce, dosya incelenerek işin gereği görüldü:

Dava; davacı şirket tarafından, Toprak Mahsulleri Ofisi'nce fındık piyasasında yıkıcı fiyat uygulamak suretiyle 4054 sayılı Kanunun 6. maddesinin ihlal edildiği iddiasıyla yapılan şikayet başvurusunun reddi ve soruşturma açılmamasına ilişkin Rekabet Kurulu'nun 10.10.2012 tarihli ve 13-49/1435-486 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukuki işlem ve davranışlar, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemlerin bu Kanun kapsamına girdiği; 3. maddesinde, "teşebbüs" piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzelkişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimleri ifade ettiği; "Hakim Durumun Kötüye Kullanılması" başlıklı 6. maddesinde ise, bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hakim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanmasının hukuka aykırı ve yasak olduğu düzenlenmiş, maddenin (a-e) bentlerinde ise kötüye kullanma halleri belirtilmiştir.

Öte yandan, aynı Kanun'un 40. maddesinde, Kurul'un, resen veya kendisine intikal eden başvurular üzerine doğrudan soruşturma açılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının tespiti için önaraştırma yapılmasına karar vereceği düzenlenmiştir.

Dava dosyası incelenmesinden; davacı şirket tarafından, Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO)'nin fındık piyasasında hakim durumda olduğu, fındığı aldığı fiyatın çok altında satışa sunarak yıkıcı fiyat uyguladığı ve TMO'nun bu uygulamasının rakip firmaları pazar dışına atmak için girilen bir fiyat rekabeti olduğu ve TMO'nun uyguladığı düşük fındık satış fiyatları nedeniyle

7. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2013/134

KARAR NO : 2014/43

Fındık ticareti ile uğraşan şirketlerinin satış yapmadığı ve zarar ettiği belirtilerek TMO'nun söz konusu uygulamasının 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği iddia edilerek Rekabet Kurumu'na şikayette bulunduğu, şikayetin Rekabet Kurulu'nun 14.08.2008 tarihli ve 08-50/720-280 sayılı kararıyla reddedilmesi üzerine anılan kararın iptali istemiyle Danıştay 13. Dairesi'nin E:2009/29 esasında dava açıldığı, Danıştay 13. Dairesi'nin 16.04.2012 tarihli ve K:2012/731 sayılı kararıyla, "... davacı iddialarının 4054 sayılı Kanun'un 6. maddeleri kapsamındaki ihlal iddialarına ilişkin bulunması nedeniyle, davalı idarece davacının iddialarıyla ilgili olarak soruşturma açılmasına gerek olup olmadığı için önaraştırma yapılmasına karar verilmesi gerekirken, belirtilen sürece uyulmaksızın Kurul'ca doğrudan ilk inceleme raporu değerlendirilerek karar verilmesinde 4054 sayılı Kanun'a uyarlık görülmemiştir" gerekçesiyle anılan kurul kararının iptaline karar verildiği, bunun üzerine ön araştırma yapıldıktan sonra 10.10.2012 tarihli ve 13-49/1435-486 sayılı Kurul kararı ile, şikayet başvurusunun reddine ve soruşturma açılmamasına karar verildiği, bu kararın iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda aktarılan kanun hükümlerine göre, hakim durumun kötüye kullanılmasından söz edilebilmesi için hakkında bu yönde iddia olan gerçek veya tüzel kişinin, teşebbüs niteliğinde olması ve eylemlerinin Kanunda düzenlenen yasak fiil veya davranış mahiyetinde olması gerekmektedir.

Bakılan uyuşmazlıkta; davacı şirket tarafından, TMO'nun fındık piyasasında hakim durumda olduğu ve yıkıcı fiyat uyguladığının iddia edildiği görülmekte olup, yukarıda da ifade edildiği üzere TMO'nun eylem veya davranışlarının 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilebilmesi için öncelikle "teşebbüs" niteliğinde olması gerekmektedir. Ancak, TMO'nun tabi olduğu 233 sayılı KHK ve Ana statüsüne bakıldığında, TMO'nun, sermayesinin tamamı devlete ait tüzel kişiliğe ve faaliyetlerinde özerkliğe sahip, sorumluluğu sermayesi ile sınırlı bir iktisadi devlet teşekkülü olduğu, amaç ve faaliyet konularının Yüksek Planlama Kurulu Kararı ile değiştirilebileceği, başlangıçta buğday üreticisine destek olmak ve buğday piyasasını düzenlemek amacıyla kurulmuş ise de, değişen şartlar içinde zamanla arpa, çavdar, yulaf, mısır gibi maddeleri de faaliyet alanı içine aldığı, Bakanlar Kurulu'nun 28.08.2006 tarih ve 2006/10865 sayılı kararı ile fındık alımı ile de görevlendirildiği, ancak bu görevinin 2009 yılı itibarıyla sonlandırıldığı anlaşılmaktadır.

Faaliyet alanına giren tarım ürünlerinin piyasasını düzenlemeyi ve bu piyasalardaki üreticileri oluşabilecek düşük fiyatlara, tüketicileri ise yüksek fiyatlara karşı korumayı amaçladığı düşünüldüğünde, yukarıda değinilen Ana statüsü ve KHK, TMO'ya faaliyetlerine yönelik alım ve satım fiyatlarını belirleme serbestisi tanımakla beraber bazı durumlarda bu serbestinin ortadan kalkma olasılığının bulunduğu, bu bakımdan TMO'nun amacının genel ekonomik bir faydanın yaratılması olduğu açık olup, TMO'nun piyasadaki eylemleri bu amaç dikkate alınmaksızın incelenmemelidir.

Buna göre, asıl olanın 4054 sayılı Kanun açısından TMO'nun teşebbüs olduğu, ancak faaliyetlerine müdahale edilebilmesi olasılığından hareketle istisnai bazı durumlarda müdahalede bulunulan faaliyeti bakımından TMO'nun teşebbüs niteliğinde olmadığı kanaatine varılmıştır.

Öte yandan, TMO'nun fındık satım piyasasında yıkıcı fiyat uyguladığı iddia edilmiş ise de, Rekabet hukukuna göre, yıkıcı fiyat uygulaması, ticari bir teşebbüsün fiili ve potansiyel rakiplerini fiyat indirimi yoluyla elimine etmek, disipline etmek veya piyasaya girişi caydırmak suretiyle pazar gücü elde ettiği bir stratejidir. Bir uygulamanın yıkıcı fiyat olup olmadığının değerlendirmesinde, yıkıcı fiyat unsurlarının var olup olmadığını incelemek gerekmektedir.

Dava konusu olayda sorgulanması gereken ilk husus, TMO'nun yıkıcı fiyat olarak nitelendirilen eylemi ile fındık satım piyasasındaki rakipleri dışlamayı amaçlayıp amaçlamadığıdır.

T.C.
ANKARA

7. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2013/134

KARAR NO : 2014/43

TMO, fındığı maliyetin altında satmış ise de, buradaki amaç piyasadaki rakiplerin dışlanması değil, genel ekonomik menfaatin sağlanmasıdır. Bu sebeple, şikayete konu olayda yıkıcı fiyatın unsurlarından olan rakipleri dışlama niyetinin olmadığı açıktır.

Diğer yandan, yıkıcı fiyat uygulamasının ikinci unsuru ise yıkıcı fiyat uygulaması ile fiyat kırarak rakipleri elimine ettikten sonra fiyatları tekrar yükseltmektir ki, buna hasat unsuru denilmektedir. Yıkıcı fiyat uygulayan teşebbüs, ancak bu şekilde uygulama döneminde girdiği zararları kapatabilmekte ve üstüne fazladan kar elde edebilmektedir.

Ancak, şayet TMO, bu maksatla hareket etmiş olsa idi, yıkıcı fiyat uygulayıp rakiplerini piyasadan dışladıktan sonrası fındık satım piyasasında fiyatlarını piyasa şartlarının üzerinde yükseltmesi gerekmektedir. TMO'nun yıkıcı fiyat uygulaması içerisinde olduğu iddiası bir an için doğru kabul edilse dahi, böyle bir eylem rakipler dışlandıktan sonra fındık alım piyasasında da etki doğuracak nitelikte olduğundan, zararın telafi edilmesi için TMO'nun alım piyasasında da üreticiye düşük fiyat vermesi söz konusu olacaktır. Ancak TMO Ana statüsünde yer alan kuruluş amacı böyle bir ihtimali ortadan kaldırmaktadır. Bunun yanında, 233 sayılı KHK'nin 37. maddesi gereğince kuruluşlara ait fiyat ve tarifelere sosyal faydayı artırmak amacı ile Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulu'nca müdahale edilebileceği dikkate alındığında, TMO'nun böyle bir eylemi sonrası hasat imkanının bulunmadığı açıktır.

Bu duruma göre; TMO'nun fındık piyasasında faaliyette bulunma maksadı nedeniyle 4054 sayılı Kanun anlamında teşebbüs olarak kabul edilemeyeceği, teşebbüs olarak kabul edilse dahi şikayete konu eyleminin bir yıkıcı fiyat uygulaması olarak nitelendirilemeyeceği dikkate alındığında davacı şirketin yaptığı şikayetin reddi ve soruşturma açılmamasına ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; **davanın reddine**, aşağıda dökümü yapılan 120,35-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca takdir edilen 750,00-TL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, posta ücreti avansından artan miktarın kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Danıştay'a temyiz yolu açık olmak üzere 10/01/2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

BAŞKAN V.
GÖKHAN OĞUZ
32749

ÜYE
MUSTAFA BAL,
97673

ÜYE
MUSTAFA OĞUZHAN
BÖLÜKBAŞI
138932

YARGILAMA GİDERLERİ:

Başvurma Harcı: 24,30 TL
Karar Harcı : 24,30 TL
Vekalet Harcı : 3,75 TL
Posta Gideri : 68,00 TL
TOPLAM : 120,35 TL

N/A 10/03/2014

